

Muistio

1.7.2024

VN/23203/2024
VN/23203/2024-OKM-5

Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki 2024

Valtion vuoden 2024 talousarvioon on momentille 29.01.50.5 (Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki) varattu 500 000 euron suuruisen määrärahan ruotsin kielellä tai valtakunnallisilla vähemmistökielillä eli saamen, karjalan tai romanin kielellä julkaistavien sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen, viittomakielisten vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä ruotsinkielisten uutispalvelujen tuottamisen tukemiseen. Määrärahaa saa käyttää myös sellaisten saamen- tai karjalankielisten sisältöjen tuottamiseen, jotka sisältyvät suomen tai ruotsin kielellä julkaistaviin sanomalehtiin.

Avustukset julkaistiin haettaviksi opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivuilla 6.5.2024. Hakuaika päättyi 31.5.2024 klo 16.15. Määräaikaan mennessä avustushakemuksen lähettivät seuraavat hakijat:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 10
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 135 9335
+358 9 135 9335

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.okm@gov.fi

Hakija	Tuen käyttötarkoitus
Anarâškielâ servi ry/Anarâš aavis	Haettu 80 000 euroa Anarâš aavis –verkkosanomalehden toimituksen ja julkaisun kustannuksiin.
Kaleva365 Oy / maakuntalehti Lapin Kansa	Haettu 60 000 euroa saamenkielisen Sárgat-osion julkaisemiseen Lapin Kansan painetun ja verkkolehden yhteydessä.
KSF Media / Borgåbladet	Haettu 180 000 euroa sanomalehden julkaisukustannusten alentamiseen.
KSF Media / Västra Nyland	Haettu 180 000 euroa sanomalehden julkaisukustannusten alentamiseen.
Natur och Miljö rf	Haettu 25 000 euroa ruotsinkielisen verkkosivuston julkaisukustannusten alentamiseen.
Romano Missio ry	Haettu 13 466 euroa Rom- ja suomenkielisen digilehden julkaisukustannusten kattamiseen.
Svenska Pensionärsförbundet rf	Haettu 7 269,63 euroa God Tid –lehden verkkoversion kehittämiseen.
Understödsföreningen för Nya Östis rf	Haettu 60 000 euroa ruotsinkielisen Nya Östis – sanomalehden toimitus- ja hallintokustannusten kattamiseen.
Tigern rf / Ny Tid	Haettu 30 000 euroa ruotsinkielisen verkkojulkaisun julkaisukustannusten alentamiseen.
ÅU Media Ab / Pargas Kungörelser	Haettu 140 000 euroa tuotanto-, julkaisu-, jakelu- ja markkinointikustannusten alentamiseen.
ÅU Media Ab /Åbo Underrättelser	Haettu 230 000 euroa julkaisukustannusten alentamiseen.
YHTEENSÄ	YHTEENSÄ 1 005 735,63 euroa

Anaråskielâ servi ry on alkanut julkaista Anaråš aavis –nettisanomalehteä tammikuussa 2023 oman rahoituksen turvin ja sitä on aktiivisesti päivitetty helmikuusta 2023 lähtien. Aktiivisia lukijoita on paljon ja se on myös houkutelut opiskelijoita ja kielen puhujia tekstien julkaisijoiksi. Julkaisun sisältöä päivitetään nyt yli kolmesti viikossa ja tavoitteena on päivittää sitä vähintään viisi kertaa viikossa. Inarinsaame on saamen kieliryhmistämme pienin ja nettijulkaisulla pyritään kehittämään ja edistämään inarinsaamen kielen kirjoitus- ja lukukulttuuria. Julkaisua voidaan käyttää opetusmateriaalina ja lehti toimii kirjoitusalusena kielen opiskelijoille ja puhujille. Verkkojulkaisuna se tavoittaa inarinsaamen osaajia kaikkialla Suomessa.

Kaleva365 Oy / Lapin Kansa aloitti saamenkielisen tuotannon ja lehden Ságat-osion vuonna 2011. Saamenkielisen aineiston julkaisussa on nyt ollut muutaman vuoden tauko ja tarkoitus on nyt käynnistää palvelu uudelleen. Pohjoissaamenkielisiä reportaaseja on tarkoitus julkaista sekä painetussa lehdessä että Lapin Kansan verkkosivujen Ságat –osastossa. Julkaisu ei ole nyt toiminnassa, mutta siitä on kokemusta aikaisemmilta toimintavuosilta. Se on myös monena vuonna hakenut ja saanut tukea.

KSF Media julkaisee Porvoossa ilmestyvää **Borgåbladet** –nimistä sanomalehteä, joka ilmestyy kahtena päivänä viikossa. Lehden painos on noin 4000 kappaletta, mutta digitaalisen lehden sisältävästä kokonaislevikistä ei ole tuoreita lukuja käytävissä. Kevääseen 2024 asti lehti ilmestyi nimellä Östnyland. Hakemuksen mukaan tavoitteena olisi alentaa nopeasti kohonneita julkaisukustannuksia. Borgåbladet on tärkeä paikallismedia, joka uutisoi paikallisista ja alueellisista teemoista ja näin vahvistaa paikallisdemokratiaa.

KSF Media julkaisee myös Raaseporissa/Tammisaaressa ilmestyvää **Västra Nyland** –nimistä sanomalehteä, joka ilmestyy kahdesti viikossa. Lehden painos on noin 5000 kappaletta, mutta digitaalisen lehden sisältävästä kokonaislevikistä ei ole käytävissä tuoreita lukuja. Hakemuksen mukaan KSF Media aikoo käyttää tuen painetun lehden julkaisukustannusten alentamiseen. Västra Nyland on alueellaan merkittävä ruotsinkielinen sanomalehti ja tukee uutisoinnillaan paikallisdemokratian toteutumista.

Natur och Miljö rf hakee tukea **Finlands Natur** –nimisen verkkosivuston ylläpitoon ja kehittämiseen. Samanniminen lehti on ilmestynyt vuodesta 1941 alkaen. Yhdistyksen vuosikertomuksen mukaan verkkolehdeksi oli vuonna 2022 noin 62 600 käyntiä verrattuna edellisen vuoden 2021 käynteihin, joita oli noin 38 000. Vuoden 2023 raportissa ilmoitettiin 7200 yksittäistä kävijää. Jos kävijät eivät hyväksy sivuston evästeitä, heitä ei voida laskea sivuston kävijöiksi, joten todellinen kävijämäärä on todennäköisesti paljon suurempi.

Kevästä 2022 alkaen verkkolehden Miljönytt –osiota on uudistettu ja sen sisältöä päivitetään vähintään kolmesti viikossa. Finlands Natur –lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja myös sen sisältöä julkaistaan verkkolehdeksi. Finlands Natur –verkkojulkaisu on ainoa ruotsinkielinen ja valtakunnallinen media, joka keskittyy ympäristön ja kestävä kehityksen kysymyksiin.

Romano Missio Ry aikoo ryhtyä julkaisemaan RB-digilehteä, jonka on tarkoitus vahvistaa romanin kielen käyttöä ja yhteisön ja toimijoiden välistä vuoropuhelua. Hakemuksen mukaan lehden olisi tarkoitus ilmestyä 1.6.2024 alkaen osoitteessa www.romanomissio.fi, mutta verkkolehteä sivustolta ei toistaiseksi löydy ja muutenkin pääosa verkkosivuston materiaalista on suomeksi.

Svenska Pensionärsförbundet ry on ruotsinkielinen eläkeläisjärjestö, jonka painettu jäsenlehti God Tid ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa. Pensionärsförbundet suunnittelee perustavansa uutiskanavan ja helppokäyttöisen verkkolehden, joka ilmestyy painetun lehden ohella. Tarkoitus on erityisesti julkaista sellaista viranomaisten tietoa, joka on suunnattu eläkeläisyleisölle ja jota on usein vaikea löytää verkosta ja jota ei aina kokonaisuudessaan käännetä ruotsiksi.

Understödsföreningen för Nya Östis rf julkaisee kerran viikossa torstaisin (52 numeroa vuodessa) Loviisassa ilmestyvää **Nya Östis** –sanomalehteä, jonka painosmäärä on hakemuksen mukaan tällä hetkellä 2 461 kappaletta. Tukea haetaan toimitus- ja hallintokustannusten kattamiseen, jolloin ruotsinkielisen paikallislehden kustannus tilaajalle pysyisi kohtuullisena.

Tigern rf julkaisee **Ny Tid** –nimistä kulttuurilehteä ja siihen liittyvää verkkolehteä. Tukea haetaan verkkolehteä varten, uutisten julkaisemiseen verkkolehdeksi ja verkkolehden kehittämiseen. Hakemuksessa todetaan, että Ny Tid toimii riippumattomana uutistuottajana ja tavoittaa sellaisia aiheita ja teemoja, joita vakiintuneet ruotsinkieliset mediat eivät useinkaan käsittele ja tällä tavoin se

lisää monimuotoisuutta suomalaisella mediakentällä. Julkaisijan tavoitteena on julkaista päivittäin vähintään yksi uutisartikkeli ja nostaa kuukauden verkkokäyntien määrä 12 000 kävijästä 15 000 kävijään.

AU Media julkaisee **Pargas Kungörelser – Paraisten Kuulutukset**– nimistä kaksikielistä sanomalehteä, joka ilmestyy kerran viikossa Paraisilla. Julkaisu on erityisen tärkeä siksi, että ruotsinkielinen väestö voi lukea paikallisuutisia äidinkielellään. Painetun sanomalehden levikki oli vuoden 2022 tilastotietojen mukaan 3 382 kappaletta ja kokonaislevikki verkkojulkaisu mukaan luettuna 3 552 kappaletta. Tukea haetaan julkaisukustannusten alentamiseen.

Valtioneuvoston asetuksessa sanomalehdistön tuesta (VN asetus 389/2008), sen 5 pykälässä määritellään tuen myöntämisen edellytykset. Avustusta voidaan myöntää sellaisen sanomalehden tai verkkojulkaisun tukemiseen, jota julkaistaan ruotsin, saamen, karjalan tai romanin kielellä taikka viittomakielellä. Asetus ei mainitse kaksikielisiä julkaisuja, mutta tukea on mahdollista saada ruotsinkieliseen toimintaan, jos tuen raportoinnissa on mahdollista osoittaa, että tuki on käytetty kokonaisuudessaan ruotsinkieliseen toimitustyöhön eikä esimerkiksi suomenkielisten uutisten kääntämiseen ruotsiksi.

AU Media julkaisee myös **Åbo Underrättelser** –nimistä sanomalehteä, joka vanhin Suomessa yhtäjaksoisesti ilmestynyt sanomalehti. Sen levikkialue on Turku ja Varsinais-Suomi ja painos noin 4 000 lehteä. Kun mukaan lasketaan myös digitaalisen lehden tilaajat, lehden levikki on vuoden 2022 tilaston mukaan 4926 kappaletta. Tukea haetaan julkaisukustannusten alentamiseen, jotta levikkialueen ruotsinkielinen väestö voisi jatkossakin lukea alueellisia ja paikallisia uutisia omalla äidinkielellään.

Avustusten jakoesitys

Jakoperusteet:

Jakokelpoisuus määräytyy valtioneuvoston asetuksen sanomalehdistön tuesta (389/2008) mukaisesti. Hakemukset täyttävät asetuksen muodolliset määritelmät ja valtionavustusten yleiset kriteerit lukuun ottamatta kahta hakemuksista, Romano Missio ry:n ja Svenska Pensionärsförbundet rf:n hakemuksia, joissa avustusta haetaan hankkeille, joita ei ole vielä aloitettu. Näin ollen näissä hakemuksissa ei ole mahdollista arvioida haettavan avustuksen määrää suhteessa hakijan koko taloudelliseen toimintaan. Näitä julkaisuja ei ole mahdollista rinnastaa muiden hakijoiden jo toimiviin julkaisuihin, sillä se olisi hallinnon yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Tästä syystä Romano Missio ry:n ja Svenska Pensionärsförbundet rf:n hakemuksia ei oteta huomioon jaettaessa vuoden 2024 tukea. Kannustamme luonnollisesti näitä hakijoita hakemaan tukea uudelleen sitten, kun hakemuksessa tarkoitettu media on toiminnassa.

Valtion budjetissa oleva summa, 500 000 €, jaetaan siis kelpoisten hakijoiden kesken ja jakoperusteena käytetään valtioneuvoston asetuksen (389/2008) 2 pykälän määritelmää: tarkoituksena on tukea ruotsin, saamen, karjalan ja romanin kielillä sekä viittomakielellä julkaistuja sanomalehtiä ja verkkojulkaisuja, saamen- ja karjalankielisen aineiston tuottamista ja julkaisemista suomen ja ruotsin kielellä julkaistavan lehden yhteydessä sekä ruotsinkielistä uutispalvelua. Tarkoituksena on siten edistää sananvapautta sekä tiedonvälityksen monipuolisuutta ja monimuotoisuutta.

Asetuksen 5 §:n 4 momentin mukaan ennen päätöksen tekemistä opetus- ja kulttuuriministeriö kuulee asiassa suomenruotsalaisia kansankäräjiä ja saamelaiskäräjiä.

Jakoesitys:

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että **Anarâškielâ servi ry:lle** myönnettäisiin haettavana olevasta määrärahasta **60 000 euroa Anarâš aavis –nimisen verkkosanomalehden toimitus- ja julkaisukustannuksiin**. Anarâš aavis –verkkosanomalehti on harvinaisimman saamenkieleemme, inarinsaamen, kirjoitus- ja lukukulttuurin kannalta erittäin merkittävä julkaisu ja verkkolehdenä sitä on mahdollista käyttää inarinsaamen opetuksen ja oppimisen tukena kaikkialla Suomessa.

Kaleva365 Oy / Lapin Kansan julkaisemalle pohjoissaamenkieliselle Sárgat-osastolle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi haettavana olevasta määrärahasta **56 000 euroa saamenkielisen sisällön julkaisua varten**. Samalla ministeriö muistuttaa, että tuen käytössä ja raportoinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tuki käytetään kokonaisuudessaan pohjoissaamenkielisen aineiston tuotantoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että haettavana olevasta määrärahasta myönnettäisiin **KSF Median julkaisemalle Borgåbladet –lehdelle 85 000 euroa lehden julkaisukustannusten alentamiseen ja digitaalisen lehden kehittämiseen**. Borgåbladet on vaihtanut nimeä ja haki ja sai avustusta vuonna 2023 nimellä Östnyland.

KSF Median julkaisemalle Västra Nyland –lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää niin ikään myönnettäväksi **85 000 euroa julkaisukustannusten alentamiseen ja digitaalisen lehden kehittämiseen**. Molemmat KSF Median julkaisemat lehdet ovat levikkialueellaan tärkeitä vähemmistökielisiä sanomalehtiä ja osa tiedonvälityksen monimuotoisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että **Natur och Miljö rf:n** toimittamalle ja julkaisemalle verkkolehdele myönnettäisiin **20 000 euroa Finlands Natur –nimisen verkkosivuston ylläpitoon ja kehittämiseen**. Finlands Natur –verkkajulkaisu on ainoa ruotsinkielinen valtakunnallinen media, joka keskittyy ympäristön ja kestävä kehityksen kysymyksiin. Verkkajulkaisu on omiaan lisäämään Suomen ruotsinkielisen tiedonvälityksen monimuotoisuutta ja monipuolisuutta.

Understödsföreningen för Nya Östis rf:lle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **33 000 euroa toimitus- ja hallintokustannusten kattamiseen**. Nya Östis on painosmäärältään verraten pieni julkaisu, joka on levikkialueensa ainoa viikoittain ilmestyvä sanomalehti. Tukemalla toimitus- ja hallintokustannuksia Nya Östis –lehden tilaajahinta olisi mahdollista pitää kohtuullisena.

Tigern rf:n julkaisemalle Ny Tid –lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **20 000 euroa** verkkajulkaisun uutistuotannon kustannusten kattamiseen ja verkkajulkaisun kehittämiseen. Verkko uutisissa Ny Tid keskittyy kahteen pääaiheeseen: yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kulttuuriin. Näin se tarjoaa vaihtoehdon muulle medialle ja lisää monimuotoisuutta suomenruotsalaisessa uutistarjonnassa.

ÅU Median julkaisemalle Pargas Kungörelser -lehdelle opetus- ja kulttuuriministeriö esittää myönnettäväksi **56 000 €** lehden julkaisukustannusten alentamiseen. Samalla ministeriö korostaa sitä, että tuen käytössä ja raportoinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tuki käytetään ruotsinkieliseen uutistuotantoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että haettavana olevasta määrärahasta myönnettäisiin **85 000 euroa ÅU Median julkaiseman Åbo Underrättelser –lehden julkaisukustannusten vähentämiseen**. Lehden painosmäärä on pieni ja pääosa levikkialueesta Turun saaristossa pitkien välimatkojen takana, mikä nostaa lehden julkaisukustannuksia. Avustuksella olisi mahdollista helpottaa lehden saatavuutta julkaisukustannuksia hieman alentamalla.

Hakija	Haettu	Ehdotus 2024	Myönnetty 2023
Anaråskielå servi ry/Anaråš aavis	80 000	60 000	60 000
Kaleva365 Oy / maakuntalehti Lapin Kansa	60 000	56 000	ei hakenut
KSF Media / Borgåblandet	180 000	85 000	85 000
KSF Media / Västra Nyland	180 000	85 000	85 000
Natur och Miljö rf	25 000	20 000	20 000

Hakija	Haettu	Ehdotus 2024	Myönnetty 2023
Understödsföreningen för Nya Östis rf	60 000	33 000	33 000
Tigern rf/ Ny Tid	30 000	20 000	20 000
ÅU Media Pargas Kungörelser	140 000	56 000	56 000
ÅU Media Åbo Underrättelser	230 000	85 000	85 000
YHTEENSÄ	985 000	500 000	444 000

Lausunnot:

Svenska Finland Folkting:

Lausunnossaan Folktinget toteaa, että vähemmistökielinen tuki sanomalehdistölle on merkittävä ruotsinkielisen väestönosan kielellisten, kulttuuristen ja yhteiskunnallisten oikeuksien toteuttamiseksi. Lisäksi Folktinget toteaa, että hakemusten yhteenlaskettu määrä osoittaa selkeästi, että nykyinen tarkoitukseen varattu määräraha on riittämätön ja nykyistä budjettimomenttia tulisi kasvattaa, jotta avustuksen tarkoitus toteutuisi paremmin. Folktinget toteaa, että suomenruotsalaisen uutistarjonnan monimuotoisuus on tärkeää myös tulevaisuudessa.

Folktingetin huomautus siitä, ettei avustusta olisi vuonna 2023 jaettu täysimääräisesti perustuu ilmeiseen väärinkäsitykseen. Yllä olevassa muistiossa on esitetty tänä vuonna hakeneille vuonna 2023 myönnetty avustukset. Joukosta puuttuu yksi sellainen hakija, joka vuonna 2023 on saanut avustusta, mutta joka ei ole hakenut avustusta vuonna 2024. Myös vuonna 2023 koko momentille varattu summa, 500 000 euroa, on jaettu asetuksen kriteerit täyttävien hakijoiden kesken.

Folktinget tukee opetus- ja kulttuuriministeriön esitystä avustuksen jakamisesta sekä ruotsinkielisten sanomalehtien julkaisukustannusten alentamiseen että verkkojulkaisujen kehittämiseen. Folktinget tukee myös esitystä saamenkielisen materiaalin tuotannon tukemisesta.

Saamelaiskäräjät:

Saamelaiskäräjät toteaa, että on erityisen suotuisaa, että vuonna 2024 tukea on hakenut ja sen myöntämisestä on esitetty kahdelle saamenkieliselle julkaisulle, joista toista julkaistaan erittäin uhanalaisella inarinsaamen kielellä. Tätä voidaan pitää merkinä inarinsaamen kielen onnistuneesta kielenelvytyksestä. Saamelaiskäräjät esittää toiveenaan, että Lapin Kansan Sárgat –osion uutisointi painottuisi saamelaisten kotiseutualueen länsiosiin, sillä saamenkielisen uutistoiminnan painopiste on tällä hetkellä Inarin ja Utsjoen alueella mm. YLE Sapmin toimituksen sijainnin takia. Saamelaiskäräjät tukee opetus- ja kulttuuriministeriön esitystä vähemmistökielisen sanomalehdistön tuen jakamisesta.

Samassa yhteydessä Saamelaiskäräjät muistuttaa joistakin tähän tukeen liittyvistä huolenaiheista. Saamelaistoimijoille sanomalehdistön tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (389/2008) edellyttämä omarahoitussuosus on liian suuri, koska monet toimijat ovat voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä, joilla ei ole muita tuloja. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan tuen kriteerejä voitaisiin keventää tai muuttaa pienilevikkiselle saamenkieliselle lehdistötoiminnalle sopivammaksi erityisesti mitä tulee tuen enimmäismäärään.

Lisäksi Saamelaiskäräjät tuo esiin huolen koltansaamen kielen elvytyksen hitaasta edistymisestä ja sen heijastumisesta mediaan sekä muistuttaa, että Marinin hallituskaudella valmistellussa kielipoliittisessa ohjelmassa (Valtioneuvoston julkaisu 51:2022) todetaan, että saamen kielen elvytys vaatii konkreettisia resursseja.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi